

Kliimaministeerium
Suur-Ameerika 1, 10122 Tallinn
info@kliimaministeerium.ee

Teie: 19.12.2025 nr KLIM/25-1427/-1K

Meie: 15.01.2026 nr 5-8/25/74-3

Määruse „Elutähtsa teenuse kirjeldus ja toimepidevuse nõuded avalikuks kasutamiseks määratud raudtee toimimise tagamiseks“ eelnõu kooskõlastuskiri

Kliimaministeerium esitas Kaitseministeeriumile kooskõlastamiseks määruse „Elutähtsa teenuse kirjeldus ja toimepidevuse nõuded avalikuks kasutamiseks määratud raudtee toimimise tagamiseks“ eelnõu. Kaitseministeerium kooskõlastab eelnõu järgmiste märkustega arvestamisel:

1. Eelnõu § 5 lõike 3 punktis 10 on viidatud hädaolukorra seaduse §-le 91 aga peaks olema viide §-le 9¹.

2. Teeme ettepaneku täpsustada § 5 lõike 3 punkti 1 sõnastust selliselt, et sõnastuses on hõlmatud ka muud süsteemid nt satelliitside, GPS, millega võib häirida raudteeliikluse jälgimist:

„1) telefoni-, mobiiltelefoni-, andmeside- või muu sarnase teenuse katkestus;“.

3. Teeme ettepaneku täiendada eelnõu § 5 lõiget 3 kahe järgneva punktiga:

- teenuse osutamiseks olulise objekti või raudtee vastu suunatud äkkrünnak või sabotaaž;
- mehitamata süsteemide pahatahtlik kasutamine teenuse häirimiseks või teenuse osutamiseks olulise objekti või raudtee ründamiseks.

Määruse § 5 lõike 3 täiendamise eesmärgiks on laiendada ennetusmeetmete loetelu, hõlmates teenuse osutamiseks olulise objekti või raudtee vastu suunatud diversiooni- või sabotaažiakti ning muu tahtliku õigusvastase tegevuse, sealhulgas mehitamata süsteemide kasutamise ründe või teenuse häirimise eesmärgil.

Kavandatava lennundusseaduse revisjoni raames on ette nähtud elutähtsa teenuse osutajatele õiguse andmine mehitamata süsteemide tõrjemeetmete rakendamiseks. Sellest tulenevalt on vaja, et vastav kohustus ja õiguslik alus oleksid selgelt ja üheselt sätestatud ka käesolevas määruses ning muudes asjakohastes õigusaktides.

Ettepanekus tuuakse sisse termin „mehitamata süsteem“, kuna lisaks mehitamata õhusõidukitele võivad ohtu põhjustada ka mehitamata meresõidukid ning maismaal liikuvad mehitamata seadmed.

4. Eelnõu § 7 lõike 4 punktid 1 ja 2 on sõnastatud selliselt, et elutähtsa teenuse osutaja lähtub elutähtsa teenuse taastamisel toimepidevuse plaanis esitatud teenuse taastamise prioriteetidest, arvestades võimaluse korral punktides 1 ja 2 sätestatud prioriteetitest.

Kaitseministeerium leiab, et eelnõu § 7 lõike 4 punktide 1 ja 2 sõnastamisel tuleks kaaluda vajadust erisuse sätestamiseks. Eelkõige tuleks kaaluda võimalust seada punktis 2 nimetatud riigikaitse eesmärk punktis 1 nimetatud eesmärgist kõrgemale üldise ja kõrgendatud kaitsevalmiduse ning sõjaseisukorra ajal. Kehtiv prioriteetide järjestus ei pruugi kõigis olukordades tagada riigikaitse vajaduste piisavat arvestamist, eelkõige olukorras, kus raudteetaristu kasutamine on vältimatult vajalik riigi kaitsevõime tagamiseks, sealhulgas liitlaste sõjalise abi vastuvõtmiseks ja liikumiseks.

Seetõttu leiab Kaitseministeerium, et on põhjendatud kaaluda paindlikuma regulatsiooni sätestamist nii, et teatud riigi valmisolekuastmetel oleks võimalus seada riigikaitse kaalutlused kõrgeima prioriteediga eesmärgiks.

5. Eelnõu § 7 lõike 4 punkt 2 loob õigusliku aluse Kaitseministeeriumi valitsemisala vajadustega arvestamiseks teenuse katkemise korral ning võimaldab Kaitseväel planeerida teenuse kasutamist riigikaitse ülesannete täitmiseks, sealhulgas Sõjalise Kaitse Tegevuskava (SKTK) raames. Sellest tulenevalt on põhjendatud, et Kaitseväe poolt kasutatava teenuse mahud on eelnevalt planeeritud ning teenuse osutajale teada.

Samas ei nähtu eelnõust selgelt, millisel viisil on korraldatud infovahetus teenuse osutaja ja teenuse tarbija (sh Kaitseväe) vahel olukordades, kus teenuse kasutamise vajadused muutuvad või teenuse osutamisel esineb piiranguid. Eelnõus puudub selge regulatsioon, mis tagaks teabe õigeaegse edastamise, teenuse kasutamise kooskõlastamise ning erinevate kasutusvajaduste omavahelise vasturääkivuste vältimise.

Ebaselgus infovahetuse ja koordineerimise osas võib kriisi- või riigikaitse olukorras takistada nii teenuse toimepidevuse tagamist kui ka riigikaitse ülesannete täitmist. Seetõttu vajab täpsustamist, kas ja millises õigusaktis on sätestatud teenuse osutaja ja teenuse tarbija vaheline teavitamis- ja kooskõlastamiskord (sh viide vajaduse korral muule regulatsioonile, näiteks hädaolukorra seadusele), et tagada teenuse kasutamise sünkroniseeritus ja vältida vastuolulisi kasutus- ning korraldusjuhtumeid.

6. Kaitseministeerium teeb ettepaneku täiendada eelnõu § 9 lõiget 1 selliselt, et teenuse katkemisest teavitamise adressaatide hulka lisataks ka Kaitseväge.

Teenuse katkemine mõjutab otseselt Kaitseväe operatiivplaneerimist, kuna sellisel juhul ei ole võimalik tugineda senisele raudteetaristu kasutatavuse teabele ning tekib vajadus olemasolevate operatiivplaanide ümbervaatamiseks, sealhulgas liitlasüksuste tehnika liikumist puudutavas osas. Kehtivast regulatsioonist ei nähtu selgelt, millisel viisil ja milliselt allikalt peaks Kaitseväge operatiivselt saama teavet raudteetaristu kasutuspiirangute või kasutuskõlbmatuse kohta. Sama vajadus teenuse katkemisest teavitamise osas võib esineda ka Siseministeeriumi valitsemisala asutuste puhul.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Hanno Pevkur
minister

Karl Gildemann
Karl.Gildemann@kaitseministeerium.ee